

EUREGIO WERKBUCH NIEDERLÄNDISCH

Kapitel 4: Streit?! Oder?

[Vorbemerkung: Bisher waren Sie gewohnt, dass alle Aufgaben, Erläuterungen – kurz: die Arbeitssprache – deutschsprachig war. In diesem 4. Kapitel wird teilweise auch Niederländisch als Aufgabensprache eingeführt, zumindest überall dort, wo das als möglich erscheint. Fragen Sie Ihre(n) LehrerIn, falls Sie noch nicht ganz mitkommen. O ja – wie Sie schon wissen: auf Niederländisch werden Sie – kollegial – geduzt!]

'Conflicten': de rode draad door dit hoofdstuk. Conflicten op het werk, op straat, in de privésfeer. Er wordt wat afgeruzied in dit hoofdstuk! Desondanks wensen we je veel plezier!

A) Ruzie?! Of?

1) Je hoort een zestal korte scenes. Luister er naar en beantwoord steeds de volgende vragen:

Fragment 1:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment?	Gut Neutral Schlecht
Woran hört man das?	...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	
Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

Fragment 2:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment? Woran hört man das?	Gut Neutral Schlecht ...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	
Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

Fragment 3:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment? Woran hört man das?	Gut Neutral Schlecht ...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	

Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

Fragment 4:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment? Woran hört man das?	Gut Neutral Schlecht ...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	
Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

Fragment 5:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment?	Gut Neutral

Woran hört man das?	Schlecht ...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	
Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

Fragment 6:

Wer sind die sprechenden Personen? Was ist ihr Verhältnis zueinander?	Person 1: Person 2: Person 3:
Wie ist die Stimmung im Tonfragment?	Gut Neutral Schlecht
Woran hört man das?	...
Was ist das Thema im Fragment?	
Welche Wörter fallen auf?	
Sind die Stimmen laut/leise?	
Würde ein solches Gespräch in Deutschland ähnlich klingen?	
...	

2) Hieronder vind je de tekst van de 6 fragmenten. Lees ze door en controleer wat voor ieder fragment hebt genoteerd. Luister eventueel nogmaals naar de opname.

Fragment 1

- A) Verdraaid – hoe heb je dat nu kunnen doen? Je weet toch wel, dat dat fout is. Tjongejonge!
- B) Ja, aber, Sie sagten doch, dass in Holland alles viel lockerer zugeht?
- A) Vorige week heb ik het nog uitgelegd! In het Nederlands moet je je baas niet direct met 'je en jij' aanspreken! En al helemaal niet bij een sollicitatiegesprek. Het is altijd best gezellig bij zo'n gesprek, maar zeg eerst toch maar 'u' tegen de baas. Dat verandert later meestal wel. Maar niet gelijk bij de kennismaking. Ik had het nog zo gezegd tegen je. Maar ja – niet luisteren, hè! Stom van je. Die job had je kunnen hebben!

Fragment 2

- A) Jij idioot! Kun je niet uitkijken? *Ik* kwam van rechts. Dus had *ik* voorrang, en jij niet. Moet je nu toch kijken: m'n hele auto zit in elkaar.
- B) Maakt u zich toch niet zo kwaad. Ik deed het niet met opzet. Ik had u niet gezien. Volgens mij reed u te hard, mevrouw.
- A) Wel ja – nog brutaal ook. Ik te hard rijden? Je bent gek, jongeman! *Jij* keek gewoon naar die vriendin van je. En op het verkeer letten: ho maar. Altijd sex in je hoofd, niet?
- B) Pas op wat u zegt. Mijn vriendin heeft er niets mee te maken. En u reed echt te hard. Meneer, heeft u de botsing gezien?
- C) Ja.
- B) Wie heeft de schuld volgens u?
- C) Volgens mij die mevrouw. U reed echt veel te hard, mevrouw! Daar moesten wel ongelukken van komen.
- A) Nou zeg! Jullie weten er niets van – alletwee! Jij bent zeker een vriendje van die sufferd hier? Of heb je gewoon iets tegen vrouwen achter het stuur? Mannen? Bah! Prutsers zijn jullie! Levensgevaarlijk!
- C) Nu is het wel genoeg, mevrouw. Toevallig ben ik politieagent. Dus past u een beetje op, anders krijgt u nog een klacht wegens belediging aan de broek. En u gaat sowieso op de bon wegens te hard rijden en onverantwoordelijk gedrag bij het naderen van een kruising!

Fragment 3

Vader: Mijn god – wat zie je eruit kind! Waar denk je dat je zo naar toe gaat?

Dochter: Hoezo?

Vader: Knalrode lippenstift, een mini-mini-mini-rok, een bloes waar je ...

Dochter: Doe niet zo burgerlijk, pa. Iedereen heeft zoiets aan naar de disco.

Vader: En jij denkt dat ik je zo naar de disco laat gaan. Als een halve hoer? Zo van: 'Pak me, jongens!' Jij nietsnut! Met wie denk jij wel op stap te gaan, hè?

Dochter: Nu ophouden, pa! Ik laat me door jou niet voor rotte vis uitmaken. En zeker niet door jou. Zo'n lieverdje was jij vroeger ook niet, zegt mamma.

Vader: Dat is heel iets anders. En met wie ga je dan naar de disco?

Dochter: Met Kees.

Vader: En wie mag dat dan wel zijn? Dat joch met de gore ongewassen haren? Die naar wiet stinkt? Zo'n punker zeker!

Dochter: Toevallig niet! En trouwens – Kees is een toffe goser! Nee ik ga uit met Jeroen, Jeroen Meijering. Die ken jij wel, denk ik.

Vader: Ik ken er maar een die zo heet. Onze nieuwe directeur. Maar ...

Dochter: Precies – die!

Fragment 4

- A) Kan ik morgen vrij krijgen?
- B) Waarom nu weer?
- A) Mijn vriend krijgt zijn diploma.
- B) Nou en?
- A) Hoe bedoelt u?
- B) Denkt u soms dat wij daarvoor vrij geven? Ons bedrijf is geen filantropische instelling!
- A) Dat vind ik gemeen van u. Oneerlijk is het.
- B) Hoezo? In je contract, de CAO dus, staat er niets over.
- A) Ja, maar Mieke van Eerden heeft u wel vrij gegeven. Toen uw zoon z'n diploma kreeg, weet u nog?
- B) Nou ja – nog brutaal ook! Zet 't maar uit uw hoofd! Het blijft 'nee'! En nu eruit! Dat gezeur aan m'n hoofd ...
- .....
- C) En ... wat zei hij?
- A) Die rotzak. Wel voor haar vriendjes, maar niet voor mij. Wat een takkenwif is ze toch, bah!

Fragment 5

Chef: Jansen, kom 'ns hier!

J.: Ja – even 'n seconde. .... Ja wat is er aan de hand?

Chef: Kijk hier eens, bij de accu. Ja daar.

J.: Ik zie niets bijzonders.

Chef: Die kabel daar zit los, sufferd. Levensgevaarlijk.

J.: Niet schelden graag. Ja – ik zie het. Maar dat was gisteren echt niet zo. Die auto was pico bello in orde.

Chef: Ja ja – dat zal wel. Graag volgende keer beter uitkijken, Jansen.

J.: OK chef. Ik had gisteren zeker m'n dag niet.

Fragment 6

- A) Niet roken hier mevrouw, alsjeblieft!
- B) Waar staat dat, dat dat niet mag, hè?
- A) Je mag nergens in deze trein roken. De treinen hier zijn rookvrij.
- B) Ja – en ze rijden op tijd. Het zal wel! Ik rook, punt uit.
- A) Welja – dat doet maar.
- B) Wil jij me dat soms verbieden, klojo? Pas maar op. Hou je gedeisd, want anders ...
- A) Ik haal de conducteur erbij, ik laat me niet door u afblaffen.
- B) Doe dat vooral, kleinburgerlijke braverik. Klikspaan!
- A) Daar komt 'ie net. Conducteur, deze mevrouw ...

3) Maak een lijst van bruikbare 'conflict'-woorden en –zinnen. Haal die uit de 6 korte tapescripts hierboven. Zoek minstens 20 woorden en zinnen.

<i>Meine 'Konflikt'-Wörterliste</i>	
NEDERLANDS	DUIITS

B) Conflicten op het werk

De journaliste **Miloe van Beek** schrijft in een artikel over 'conflicten op het werk' o.a. het volgende:

1) Inleiding

Een conflict met een collega is vervelend maar hoeft niet negatief uit te pakken. Soms kan het heel verhelderend werken om elkaar de waarheid te vertellen. Maar hoe hou je het netjes?

In Nederland melden zich jaarlijks 90.000 mensen ziek wegens een conflict op de werkvloer. Hiermee zijn arbeidsconflicten een belangrijke oorzaak van verzuim en arbeidsongeschiktheid. Juridische bijstand en afvloeiingsregelingen veroorzaakt door conflicten, kosten bedrijven jaarlijks zo'n vijftien procent van de bruto loonsom.

Wat is de kern van deze inleiding? Streep alles door, wat NIET belangrijk is in de tekst. Probeer zo weinig mogelijk woorden over te houden.

2) Ruzie met je baas

Vind je ruzie met een collega al vervelend? Zorg dan dat je geen ruzie met je baas krijgt. Uit onderzoek blijkt dat de kans op ziekte sterk toeneemt wanneer je het conflict hebt met iemand die hoger in de hiërarchie staat.

Wat staat hier? Vertaal in het Duits:

.....
.....

3) Tips

Tips om conflicten zonder kleerscheuren door te komen:

- Schiet niet meteen in de verdediging wanneer een collega kritiek heeft. Een defensieve instelling kan nare gevoelens aanwakkeren en geeft de ander de indruk dat hij/zij gelijk heeft
- Wees er op tijd bij. Een conflict dat nog niet lang speelt is veel gemakkelijker op te lossen dan een gevorderde ruzie. Hoe langer conflicten voortduren des te moeilijker het is om nog een compromis te sluiten.
- Na een flinke woordenwisseling kan het geen kwaad om een time out te nemen. Laat het onderwerp een paar dagen liggen, dan kijk je er beiden wat rationeler naar.

Als blijkt dat je zelf fout zat in het conflict, geef dit dan toe zonder uitvoerige verontschuldigen of verdediging. Zeg gewoon: het spijt me dat heb ik verkeerd aangepakt.

Welke tips staan hierboven in de tekst? Kruis aan. Onderstreep hieronder verder *die* tips, die je óók goed vindt:

- nicht sofort zugeben im Falle eines Konflikts
- sich etwas Zeit gönnen
- ein Konflikt möglichst frühzeitig besprechbar machen
- zusammen mit dem Gegner etwas trinken gehen
- sich nicht sofort verteidigen, wenn man angegriffen wird
- sich eine unhöfliche Behandlung nicht bieten lassen
- dem Gegner nicht den Eindruck geben, dass er recht hat
- freundlich bleiben
- sofort eine Lösung suchen

C) Wanneer ik een conflict heb op mijn werk, doe ik het volgende ...

Lees de 21 reacties door en schrijf bij elke reactie op, **hoe vaak** je zo reageert:

- *nooit*
- *zelden*
- *soms*
- *vaak*
- *meestal*
- *altijd*

<p>Ik geef toe aan de wensen van de ander</p> <p>Ik zoek zolang tot ik een oplossing vind waar ik en de ander echt tevreden mee zijn</p> <p>Ik probeer een compromis te vinden</p> <p>Soms zie ik zoveel mogelijke oplossingen voor een probleem dat het echt verwarrend wordt</p> <p>Ik vind het moeilijk een beslissing te accepteren</p> <p>Ik vermijd een confrontatie</p> <p>Ik druk m'n eigen standpunt door</p> <p>Ik geef de ander gelijk</p> <p>Ik kom op voor mijn eigen belangen</p> <p>Ik heb moeite met het nemen van beslissingen</p> <p>Als ik een belangrijke beslissing heb genomen, blijf ik nadenken over de voor- en nadelen; ik wil geen fouten maken</p> <p>Ik zoek altijd een tussenweg</p> <p>Ik omzeil de meningsverschillen waar mogelijk</p> <p>Ik probeer verder te komen</p> <p>Ik betwijfel of de gekozen strategie echt de juiste is</p> <p>Ik probeer de ander tegemoet te komen</p> <p>Ik onderzoek ideeën van alle kanten om een voor ons beiden optimale oplossing te bedenken</p> <p>Ik sta erop dat we allebei water bij de wijn doen</p> <p>Ik probeer tegenstellingen minder scherp te maken</p> <p>Ik doe alles om te winnen</p> <p>Ik pas me aan de belangen van de ander aan</p>	
--	--

D) Die Sprachecke

hebben – zijn - worden

Lees de volgende korte tekst door en onderstreep alle vormen van *hebben – zijn – worden*:

Conflicten hebben Nederlanders niet graag. Een conflict is een lastig probleem. Je hebt geen rust, tot het opgelost is. Je bent onrustig, zolang dat niet het geval is. Ikzelf ben ook altijd nerveus bij een conflict. Zeker als ik het niet goed in de hand heb. Zo zijn wij Nederlanders nu eenmaal. We worden niet graag met conflicten geconfronteerd. Je wordt er gewoon nerveus van. En het conflict wordt daardoor vaak nog dieper.

a) Vul de volgende rijtjes aan:

	<i>zijn</i>	<i>hebben</i>	<i>worden</i>
ik			
jij			
hij/zij/het			
wij			
jullie	<i>zijn</i>	<i>hebben</i>	<i>worden</i>
zij	<i>zijn</i>	<i>hebben</i>	<i>worden</i>
u	<i>bent</i>	<i>heeft</i>	<i>wordt</i>

b) Wat betekenen de 3 werkwoorden (*Verben*) in het Duits?

zijn = ...

hebben = ...

worden = ...

c) Vul de juiste vormen in:

- Ik ..... heel boos op je.
- ..... jij een sigaret voor me?
- Ik weet niet, hoeveel jaar hij .....
- Wij ..... een nieuwe auto gekocht.
- ..... jullie vakantie?
- Wat ..... het vandaag? Wat zullen we eten?
- U ..... gek, als u dat doet.
- Ik weet niet meer wat ik moet doen. Ik ..... gek van de pijn.
- ..... zij al aan de beurt.
- Het ..... tijd om weg te gaan.
- Mijn beide zoons ..... waarschijnlijk dokter.
- ..... jij niet misselijk van zoveel koffie?

E) Typisch Nederland(s)?

In een Duitstalige encyclopedie over Nederland en de Nederlanders – *kaesekoepfe.de* - staat het volgende:

Rustig:

Rustig ist eine der obersten holländischen Tugenden. Mit *rustig* ist gemeint, daß man sich nicht aufregt, und auch bei Problemen ruhig bleibt. Die Holländer sind Optimisten und daher der Ansicht, daß sich die meisten Probleme von selbst lösen, wenn man ruhig bleibt. Also kommt erst der Kaffee und die *gezelligheid*, danach löst sich das Problem garantiert von selber.

Toleranz:

Toleranz wird in den liberalen Niederlanden groß geschrieben. Vieles wird toleriert, was in anderen Ländern verboten ist, z.B. der Verkauf von Haschisch in Coffeeshops oder der Anbau von Hanfpflanzen. Auch beim Thema Abtreibungen sind die Holländer sehr tolerant. Abtreibungen sind bis zur 20. Woche möglich. Nicht zuletzt liegt das daran, daß die Holländer mehr als irgendeine andere Nation über ihre Landesgrenzen hinausschauen und sich aus anderen Ländern das Beste abgucken. Daher ist es um so mehr verwunderlich, daß man immer noch eine Königin hat, daß Väter von unehelichen Kindern so gut wie gar keine Rechte haben, und daß es Protestanten gibt, die ihren Glauben mit religiösem Dogmatismus leben.

Vergadering:

Das wichtigste bei der Arbeitsstelle ist für den Holländer die Versammlung [*vergadering*]. Dabei sitzt man unglaublich lange kaffeetrinkend zusammen und führt Diskussionen, die selten auf den Punkt kommen. Dennoch werden die Versammlungen mit einem gewissen Zwang zimal im Monat wiederholt. Man ist nämlich der Ansicht, daß sie den Teamgeist stärken, denn die Teamarbeit ist das oberste Gebot der Holländer. Man ist stolz darauf, ohne Autoritäten auszukommen. Jeder ist eben ein Kollege, egal ob es sich um eine Putzstelle oder einen Managerposten handelt. Von den Managern hört man daher selten Befehle. Nach der Arbeit trifft man sich gerne in der Kneipe zu einem *borrel* wieder, um gemeinsam mit seinen Kollegen den Arbeitstag mit massenhaft Bier zu beenden. Verwunderlich ist bei der ganzen *gezelligheid*, daß die holländische Produktion pro Stunde weltweit am höchsten ist.

- a) Wat denk je? Klopt dit? Is dit de werkelijkheid in Nederland? Schrijf je mening op – in het Duits – en vergelijk die met de mening van enkele anderen uit de groep.
- b) Start vervolgens de CD-Rom 'Betriebskultur in den Niederlanden' (hoe dat moet, staat in de hoofdstukken 2 en 3) en zoek informatie over conflicten op het werk in Nederland. Je vindt veel informatie in de afdeling 'Betriebskultur in den Niederlanden' onder de rubriek 'Probleme und Regeln'.